

List otwarty w sprawie planowanej nowelizacji kodeksu spółek handlowych wprowadzającej spółkę z o.o. określaną jako bezkapitałową

Pragniemy wyrazić nasze głębokie zaniepokojenie planowaną nowelizacją kodeksu spółek handlowych przewidującą wprowadzenie tzw. spółki z o.o. bezkapitałowej. Spółka ta ma nie posiadać kapitału zakładowego, a jedynie tzw. kapitał udziałowy, bez wartości nominalnej. Oznacza to, że nie musi być przez wspólników zaopatrzona w jakikolwiek kapitał umożliwiający jej działalność. Co więcej, spółka ta może swobodnie wypłacać wspólnikom wniesione wkłady i w zasadzie cały zgromadzony majątek.

Uważamy, że spółka taka stanowi istotne zagrożenie bezpieczeństwa obrotu i może narażać wierzycieli takich spółek na niemożliwość zaspokojenia. Wprawdzie obawę taką wzbudzać może także obecna postać spółki z o.o., z minimalnym kapitałem zakładowym w wysokości 5.000 zł, jednak proponowana konstrukcja będzie wręcz prowokować do jej wykorzystywania na szkodę wierzycieli. Nie tylko bowiem nie musi być wyposażona w kapitał początkowy ale może być w każdej chwili pozbawiona majątku. Przewidziane instrumenty mające chronić wierzycieli (test wypłacalności, test bilansowy) wydają się już na pierwszy rzut oka nieskuteczne. Wypłata dokonywana na rzecz wspólników mimo negatywnego wyniku testu, a także przy jego nierzetelnym sporządzeniu nie jest obarczona żadną sankcją.

Spółka ta nie będzie posiadała obligatoryjnych oznaczeń (firmy) odróżniających ją od „normalnej” spółki z o.o. przez co kontrahent nie będzie uprzedzony, że ma do czynienia z podmiotem który nie ma majątku lub majątku tego może być w każdej chwili pozbawiony.

Spółka taka de facto pozbawiona będzie zdolności upadłościowej, gdyż jej majątek z dużą dozą prawdopodobieństwa nie będzie wystarczał nawet na pokrycie kosztów postępowania upadłościowego.

Duże wątpliwości wzbudza też dopuszczona w tej nowelizacji konstrukcja spółki mieszanej – posiadającej zarówno kapitał zakładowy jak i udziałowy, gdyż rodzi ona obawy o równe traktowanie wspólników – możliwą dyskryminację wspólników posiadających „normalne” udziały (udziały o wartości nominalnej). Kolejne obawy wiążą się z możliwością wykorzystywania proponowanej konstrukcji do działalności przestępczej, np. „prania brudnych pieniędzy”. Nie chcemy w ramach tego stanowiska rozwijać argumentacji prawnej, jednak sygnalizujemy, że proponowana spółka może służyć co najmniej obchodzeniu art. 3 kodeksu spółek handlowych (bezwzględny obowiązek wniesienia wkładu do spółki handlowej), art. 20 ksh (zasada równego traktowania wspólników), zasady prymatu kapitału i zasady proporcjonalności.

Projekt nowelizacji został opublikowany jesienią 2009 r. i spotkał się z jednoznaczną krytyką przeważającej większości przedstawicieli nauki, wyrażaną w licznych publikacjach i na forach konferencji naukowych. Krytyka ta nie została w ogóle uwzględniona. Obecny kształt projektu (z 17.02.2015 r.) w minimalnym tylko stopniu różni się od pierwotnego projektu. Byłoby złym sygnałem dla legislacji, gdyby po raz kolejny wprowadzono istotną zmianę kodeksu spółek handlowych mimo zdecydowanego sprzeciwu większości środowiska naukowego. Nie chodzi jednak o ambicję środowiska. Chodzi o jakość legislacji i zapobieżenie negatywnym zjawiskom, dla których proponowana nowelizacja może okazać się doskonałą pożywką.

sygnatariusze:

Prof. dr hab. Andrzej Kidyba
Kierownik Katedry Prawa Gospodarczego
i Handlowego
Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej

Prof. dr hab. Wojciech Pyziół
Kierownik Katedry Prawa Gospodarczego
Prywatnego
Uniwersytet Jagielloński

Prof. dr hab. Marek Michalski
Kierownik Katedry Prawa Gospodarczego
Prywatnego
Uniwersytet Kardynała Stefana Wyszyńskiego

Prof. dr hab. Zbigniew Kuniewicz
Kierownik Katedry Prawa Cywilnego i
Handlowego
Uniwersytet Szczeciński

Prof. dr hab. Wojciech Katner
Kierownik Katedry Prawa Gospodarczego
i Handlowego
Uniwersytet Łódzki

Prof. dr hab. Józef Frąckowiak
Kierownik Zakładu Prawa Gospodarczego
i Handlowego
Uniwersytet Wrocławski

Prof. dr hab. Jan Olszewski
Kierownik Zakładu Prawa Handlowego
i Gospodarczego
Uniwersytet Rzeszowski

Prof. dr hab. Adam Bieranowski
Kierownik Katedry Prawa Gospodarczego
Uniwersytet Warmińsko-Mazurski

Prof. dr hab. Janusz Strzępka
Kierownik Katedry Prawa Gospodarczego
i Handlowego
Uniwersytet Śląski w Katowicach

Prof. dr hab. Antoni Witosz
Kierownik Katedry Prawa
Uniwersytet Ekonomiczny w Katowicach

Prof. dr hab. Wojciech Popiołek
Kierownik Katedry Prawa Cywilnego
i Prawa Prywatnego Międzynarodowego
Uniwersytet Śląski w Katowicach

Prof. dr hab. Rafał Adamus
Kierownik Zakładu Prawa Gospodarczego,
Handlowego i Upadłościowego
Uniwersytet Opolski

Prof. dr hab. Aleksander Kappes
Kierownik Zakładu Prawa Spółek Handlowych
Handlowego
Uniwersytet Łódzki

Prof. dr hab. Joanna Kruczałak-Jankowska
Kierownik Katedry Prawa
i Międzynarodowego Prawa Prywatnego
Uniwersytet Gdański

Prof. dr hab. Józef Okolski

Prof. dr hab. Teresa Mróz

Kierownik Katedry Prawa Handlowego
Akademia Leona Koźmińskiego

Kierownik Zakładu Prawa Handlowego
Uniwersytet w Białymstoku

Prof. dr hab. Krzysztof Pietrzykowski
Kierownik Katedry Prawa Handlowego
Uniwersytet Warszawski